

Słowo wstępne

Oddajemy w ręce czytelników drugi tegoroczny zeszyt pisma *Neuropsychiatria i Neuropsychologia*. Poświęcony jest on trzem zagadnieniom – genetyce molekularnej zaburzeń neuropsychiatrycznych, neuroplastyczności mózgu i neuropsychiatrii wieku dziecięco-młodzieżowego. Autorami artykułów są w większości wykładowcy konferencji *Postępy neuropsychiatrii i neuropsychologii* z lat 2006 i 2007.

Zeszyt otwiera artykuł dr Barbary K. Lipskiej, wykładowczyni tegorocznej konferencji, dotyczący możliwości opracowania modeli zwierzęcych związanych z neurobiologią i genetyką schizofrenii. Doktor Barbara Lipska od wielu lat pracuje w Narodowym Instytucie Zdrowia Psychicznego w USA w zespole kierowanym przez Daniela Weinbergera. Jest ona wybitnym badaczem patogenez schizofrenii i wytrawnym znawcą modeli zwierzęcych tej choroby. W swym artykule przedstawia rozwój wielu modeli – od *neuroprzebieżnikowych* i *neurorozwojowych* (sama jest autorką modelu schizofrenii związanego z uszkodzeniem hipokampa we wczesnym okresie życia), aż po modele stworzone na podstawie ostatnio zidentyfikowanych genów predyspozycji do schizofrenii. Druga z prac wyszła spod pióra prof. Jerzego Samochowca, niewątpliwie największego w naszym kraju specjalisty w dziedzinie genetyki molekularnej uzależnienia alkoholowego, również wykładowcy tegorocznej konferencji. Autor dokonał przeglądu współczesnej wiedzy dotyczącej badania genetyki alkoholizmu metodą sprzężeń odcinków DNA i metodą genów kandydujących. Przedstawił także sposoby identyfikacji genów kandydujących dla tej choroby.

Znaczeniu zjawiska neurogenezy, czyli powstawania nowych neuronów w mózgu w wieku dorosłym, jest poświęcona praca pochodząca z Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego w Warszawie. Kilka lat temu Santarelli i wsp. (*Science* 2003; 301: 805) wysunęli hipotezę, że stymulacja neurogenezy stanowi niezbędny warunek terapeutycznego działania leków przeciwdepresyjnych. W publikowanej pracy omówiono liczne argumenty przemawiające za tą hipotezą i przeciw niej. Autor artykułu, dr Robert K. Filipkowski, przedstawi to zagadnienie również na tegorocznej konferencji. Natomiast w pracy zespołu kierowanego przez prof. Annę Członkowską z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, również wykładowcę konferencji w 2007 r., starano się odpowiedzieć na pytanie, czy wspomaganie neuroplastyczności mózgu, czyli tzw. neuroprotekcja, może mieć znaczenie w terapii udarów mózgu. Dotychczasowe badania nad różnymi substancjami o działaniu neuroprotektynym nie dają jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Prof. Andrzej Rajewski, wykładowca konferencji z roku 2006, przedstawił aktualne informacje związane z diagnostyką różnicową choroby afektywnej dwubiegunowej występującej w okresie dziecięco-młodzieżowym oraz zespołu deficytu uwagi z nadruchliwością (ADHD). Jest to zagadnienie kapitalnej wagi dla prawidłowego postępowania terapeutycznego w tej grupie wiekowej. Zeszyt zamyka praca eksperymentalna, wykonana przez zespół pod kierunkiem prof. Teresy Torlińskiej z Katedry Fizjologii UM w Poznaniu, dotycząca stosowania terapii światłem w okresie jesienno-zimowym u dzieci i młodzieży niewidomej i słabowidzącej. Okazuje się, że procedura taka wpływała niezwykle korzystnie na jakość życia i samoocenę nastroju u tych dzieci.

W niniejszym numerze zamieszczono również informację o XXVI kongresie *Collegium Internationale Neuro-Psychopharmacologicum* (CINP), który odbędzie się w przyszłym roku w Monachium, w 50. rocznicę utworzenia tej organizacji, wielce zasłużonej dla rozwoju współczesnej neuropsychofarmakologii. Pierwszym prezydentem CINP został prof. Ernest Rothlin ze Szwajcarii, obecnym, 25. z kolei jest prof. Torgny Svensson ze Szwecji. Aktualny prezydent elekt CINP to prof. Robert Belmaker z Izraela, którego będziemy mieli zaszczyt wysłuchać na tegorocznej konferencji. Członkami tej organizacji są również inni wykładowcy (dr Barbara K. Lipska, prof. Jerzy Vetulani oraz niżej podpisany).

Zyczę przyjemnej lektury kolejnego zeszytu naszego pisma.

prof. zw. dr hab. Janusz Rybakowski